

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **N. S.**, zast. Mgr. Gabrielou Kopuletou, advokátkou, se sídlem Havlíčkova 11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2016, č. j. OAM-200/ZA-ZA04-ZA04-R2-2014, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 2. 2018, č. j. 29 Az 49/2016 - 46,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 2. 2018, č. j. 29 Az 49/2016 - 46, a rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2016, č. j. OAM-200/ZA-ZA04-ZA04-R2-2014, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Gabriele Kopuleté **se určuje** odměna za zastupování v řízení o žalobě a o kasační stížnosti částkou 10.200 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Dne 6. 5. 2014 podala stěžovatelka opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedla, že je ruské národnosti, ruské státní příslušnosti a dále, že je členkou církve svědci Jehovovi. Je vdaná, dcera a syn taktéž žádají v České republice o mezinárodní ochranu, manžel žije v Rusku. Důvodem jejího odchodu z vlasti byly zdravotní důvody a její náboženské vyznání. Členkou církve je už 13 let, dcera 4 roky. Jehovisté jsou v Rusku

pronásledováni a obviňováni z extremismu. Jejich literatura je ničena. Stěžovatelka uvedla, že se setkala s problémy při podomním šíření víry a měla také obavu z toho, že by mohla být obviněna a uvězněna, že by mohl být zabaven její majetek. Takovým potížím již někteří členové církve čelili. O těchto potížích zapříčiněných jejím náboženským vyznáním stěžovatelka během prvního řízení nehovořila, jelikož si myslela, že bude dostačující, když uvede pouze zdravotní důvody. O mezinárodní ochranu žádá, jelikož nemá jinou možnost, nechce se vrátit do Ruska, kde se situace zhoršuje. Před odchodem žila ve Volgogradu a zjistila, že tam nyní dochází k teroristickým útokům. Vláda se snaží zakázat internetové stránky jehovistů.

[2] Žalovaný o žádosti stěžovatelky rozhodl nejprve dne 10. 6. 2014 tak, že řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil s tím, že stěžovatelka v žádosti neuvedla nové skutečnosti. Rozhodnutí žalovaného krajský soud rozsudkem ze dne 31. 3. 2015, č. j. 32 Az 24/2014 - 71, zrušil a žalovanému uložil, aby se zabýval tvrzením stěžovatelky o jejím náboženském přesvědčení. Žalovaný tak učinil a poté napadeným rozhodnutím rozhodl tak, že žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[3] Proti napadenému rozhodnutí se žalobkyně bránila žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Žalobkyně se domáhala udělení azylu, jelikož je členkou společenství svědků Jehovových a praktikuje jejich víru. V případě návratu do Ruska jí proto hrozí pronásledování z důvodu náboženství. Krajský soud ve shodě s žalovaným neshledal důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Konstatoval, že žalobkyně netvrdila žádné skutečnosti, z nichž by vyplývalo, že by měla před svým odjezdem ze země původu s ohledem na praktikování své víry jakékoli problémy se státními orgány. Krajský soud uvedl, že tvrzení týkající se možných problémů související s praktikováním náboženství jsou účelová. Připustil, že v Rusku podle zpráv ze země původu se členové společenství svědků Jehovových s určitými problémy potýkají; tyto potíže se však podle krajského soudu od doby, kdy žalobkyně opustila zemi původu, nikterak nevystupňovaly. Jestliže sama žalobkyně uvedla, že se s nepřátelským jednáním ze strany státu nesetkala, není důvod přepokládat, že by nyní měla mít v zemi původu závažnější potíže. Krajský soud se plně ztotožnil se závěrem žalovaného, že z podkladů řízení nevyplynulo ani to, že by se stěžovatelka stala terčem cíleného zájmu státních orgánů, tedy že by jí v případě návratu do vlasti hrozilo vážné nebezpečí, resp. že by se pouze kvůli její příslušnosti ke svědkům Jehovovým měla obávat hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Podle krajského soudu se s otázkou relevantnosti azylového důvodu dostatečně vypořádal také žalovaný.

III.

[4] Rozsudek krajského soudu napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížností a navrhla napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] V kasační stížnosti stěžovatelka tvrdí, že napadený rozsudek je nezákonný a nepřezkoumatelný. Je přesvědčena, že újma, která jí v zemi původu hrozí, dosahuje intenzity pronásledování, neboť může mít důvodný strach o svůj život, zdraví i svobodu

ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, popřípadě, že jsou u ní dány důvodné obavy, že pokud by byla vrácena do vlasti, hrozí jí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a téhož zákona.

[6] Stěžovatelka uvedla, že svoji víru vyznává již od roku 2000, kdy byla pokřtěna. Poukázala na zprávy o zemi původu, z nichž vyplývá, že v Ruské federaci dochází k fyzickým násilnostem vůči svědkům Jehovovým, k raziím, k zajišťování příslušníků společenství, k jejich obviňování na základě antiextremistického zákona a k zabírání jejich literatury. Stěžovatelka v zemi původu čelila nenávisti ze strany jiných spoluobčanů a popsala také zkušenosti jiných členů společenství, které odpovídají informacím uvedeným ve zprávách o zemi původu.

[7] Stěžovatelka v kasační stížnosti dále upozornila na protichůdné názory Krajského soudu v Hradci Králové v rozsudku ze dne 31. 3. 2015 a v rozsudku ze dne 16. 2. 2018 ohledně situace a postavení svědků Jehovových v Rusku.

[8] Žalovaný a krajský soud podle stěžovatelky pochybili, pokud za vážnou újmu nepovažovali postoj a postihy státní moci ve vztahu ke svědkům Jehovovým v zemi původu stěžovatelky. Stěžovatelka je názoru, že žalovaný a následně i krajský soud se v této otázce dopustili pochybení při výkladu hmotného práva; zejména pokud jde o § 12 písm. b) ve spojení s § 2 odst. 4 zákona o azylu a § 14a téhož zákona. Krajský soud podle stěžovatelky vycházel ze skutkového stavu, který žalovaný dostatečně nezjistil. Své rozhodnutí tak zatížil nepřezkoumatelností v otázce přezkumu důvodů pro neudělení azylu či doplňkové ochrany.

[9] Stěžovatelka poukazovala také na nesprávné vedení pohovoru ze strany žalovaného. Ačkoli stěžovatelka zmínila azylově relevantní důvody, žalovaný dále pohovor tímto směrem nevedl tak, aby jeho výsledek byl dostatečným podkladem pro rozhodnutí o žádosti.

IV.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozhodnutí krajského soudu, bylo vydáno v souladu s právními předpisy. Žalovaný odkazuje i na své vyjádření k žalobě. Důvody uvedené stěžovatelkou v druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany považuje za účelové. Žalovaný má za to, že stav věci, ze kterého vycházel, byl zjištěn zcela úplně a případ stěžovatelky byl posouzen ve všech souvislostech.

V.

[11] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, ve smyslu § 104a s. ř. s. dále konstatoval její přijatelnost.

[12] Nejvyšší správní soud poté posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud poté se předně zabýval námitkou stěžovatelky, podle níž napadený rozsudek trpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Důvodnost této námitky by přitom postačovala ke zrušení napadeného rozsudku.

[15] Ve své ustálené judikatuře Nejvyšší správní soud mnohokráte konstatoval, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o skutečnostech pro věc podstatných, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil (srov. např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75). Za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou považována zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52).

[16] Nejvyšší správní soud neshledal, že by v napadeném rozsudku krajského soudu absentoval některý z výše uvedených požadavků. Z napadeného rozsudku je zřejmé, z jakých důvodů dospěl krajský soud k závěru o nedůvodnosti žalobní argumentace stěžovatelky. Krajský soud v přezkoumávaném rozsudku vyložil svůj náhled na věc a uvedl, proč má za to, že žalovaný zjistil skutkový stav dostatečně. Správnost závěrů, k nimž krajský soud posléze dospěl, je již otázkou naplnění kasačních důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) či b) s. ř. s.

[17] Nejvyšší správní soud se zabýval námitkami ohledně nesprávného právního posouzení věci, jakož i nesprávným zjištěním skutkového stavu žalovaným.

[18] Nejvyšší správní soud se takřka totožnou věcí týkající se dcery stěžovatelky zabýval již v rozsudku ze dne 25. 10. 2018, č. j. 5 Azs 62/2018 – 38. S ohledem na skutkovou a právní podobnost obou věcí, resp. shodnost kasačních námitek, neshledal Nejvyšší správní soud důvod se od tam uvedených závěrů odchýlit a jako takové je v zájmu zachování jednotnosti judikatury přejímá i pro nyní projednávanou věc.

[19] Stěžovatelka namítala, že žalovaný v dané věci nesprávně interpretoval § 12 písm. b) ve spojení s § 2 odst. 4 zákona o azylu, v důsledku čehož postupoval nesprávně při posouzení otázky, zda může mít stěžovatelka odůvodněný strach z pronásledování a zda jí hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu §14a téhož zákona. Nesprávné posouzení mělo spočívat především v nedostatečném zjištění skutkového stavu.

[20] Nejvyšší správní soud se v rámci vypořádání kasační stížnosti stěžovatelky podrobně zabýval informacemi o zemi původu, na které odkazuje žalovaný, k jehož argumentaci se přiklonil i krajský soud.

[21] Ve výroční zprávě Komise Spojených států amerických pro svobodu vyznání ve světě (USCIRF) za rok 2016 ze dne 2. května 2016 je mimo jiné uvedeno: „*Od září do prosince 2015 bylo na základě obvinění souvisejících s extremistickými texty trestně stíháno nejméně 35 jednotlivců a tři náboženské skupiny, což je oproti stejnému období roku 2014*

prudký nárůst. Ve 34 z těchto případů uložily soudy pokutu a jeden svědek Jehovův byl na 6 dnů poslán do vězení; dva jednotlivci a jeden člen komunity svědků Jehovových byli zproštěni obvinění. Trestní stíhání v roce 2015 se v 19 případech týkala islámských textů nebo videí, 17 souviselo s texty svědků Jehovových (...).“

[22] Informačně-analytické centrum SOVA ve své zprávě ze dne 15. dubna 2016 Svoboda svědomí v Rusku: Omezení a výzvy v roce 2015 v části zabývající se diskriminací náboženských organizací a občanů na podkladě jejich postoje k náboženství zmiňuje: *„Úřady, jak na federální, tak místní úrovni, se ve veřejných projevech uchylovaly k „protisektářské“ rétorice častěji než v předešlém roce... Diskriminační kampaň proti svědkům Jehovovým, která začala v roce 2009, pokračovala. Kromě shora zmíněného rušení místních organizací obviňovaných z extremismu zatýkali příslušníci policie po celý sledovaný rok v různých regionech kazatele této organizace...Je nám známo nejméně devět případů, kdy byli věřící za rozšiřování zakázané náboženské literatury pokutováni...V Rostsovské oblasti dostali dva misionáři, kteří kázali a rozdávali náboženskou literaturu na ulici, každý zvlášť pokutu ve výši 20 000 rublů podle ustanovení správního řádu, části 2, paragrafu 20.2 – který pojednává o konání veřejné akce bez řádného oznámení úřadům. Ve městě Krymsk v Krasnodarském kraji rozbili policisté za pomoci kozáků třídenní shromáždění svědků Jehovových. Na stadionu, kde se akce konala, byla přerušena dodávka elektrického proudu a kozáci zasypali věřící kameny.“* Tatáž zpráva obsahuje také část věnovanou nedostatečné ochraně před pomluvami a útoky: *„Zaznamenali jsme nejméně 22 případů, kdy byli jednotlivci zraněni při útocích, jejichž základní příčiny byly náboženské povahy. Počet zraněných je podstatně vyšší než v roce 2014 (15). Počet útoků proti svědkům Jehovovým se zvýšil; obdobně jako v předchozích letech se jejich misionáři stávali pravidelně oběťmi napadení ze strany agresivních občanů...Jeden obyvatel Komsomolsku na Amuru střílel na kazatele a poranil mu hrudník. Ve Volgodonsku muž uhodil 75letou kazatelku do hlavy, mrštil jí proti stěně výtahu a kopnul ji...Čtyři ženy, které konaly podomní misionářskou činnost v obytných blocích v Pervouralsku (Sverdlovská oblast) a v Samaře, musely po útocích místních obyvatel vyhledat lékařské ošetření. Ve vesnici Kostino-Otdělec ve Voroněžské oblasti zbil jeden kozák misionářku bičem. V Moskvě vystřelil kolemjdoucí muž několikrát na stojan vedle svědka Jehovova a jeden obyvatel činžovního domu, kterého navštívili svědci Jehovovi, nastříkal misionářce do očí pepřový sprej. Ta pak musela být ošetřena zdravotníky...V mnoha případech se sice napadené osoby obrátily na policii, avšak tresty za tyto útoky byly spíše výjimkou než pravidlem.“* Informačně analytické centrum SOVA na postihy svědků Jehovových ze strany státní moci odkazuje i ve zprávě ze dne 24. dubna 2015 Svoboda svědomí v Rusku: Omezení a výzvy v roce 2014: *„Nicméně, stejně jako v předchozích letech se svědkové Jehovovi setkávali s diskriminací nejčastěji tehdy, když kázali dům od domu. Konkrétně, policie zatkla kazatele v Moskvě* (následuje výčet mnoha oblastí)*...Bylo pravidlem, že zatčené osoby byly přivedeny na policejní stanici, tam byly zapsány údaje z jejich cestovních pasů... a zatčení byli vyslechnuti. V několika případech byly zaznamenány správní přestupky. V Tverské oblasti se policisté a příslušníci útvaru Center E (protiextremistický odbor Ministerstva pro vnitřní záležitosti) pokusili přerušit bohoslužbu svědků Jehovových s tím, že mají informaci, že v budově je bomba. Budova, kde se bohoslužba konala, byla obklíčena kordonem policistů. Příslušníci orgánů pověřených vymáháním zákonnosti nicméně počkali, dokud bohoslužba neskončila, a teprve potom kontrolovali doklady jejích účastníků. Pokusy orgánů pověřených vymáháním zákonnosti narušit konání náboženských akcí byly hlášeny také z Kračeva v Brjanské oblasti, z Labinska v Krasnodarské oblasti a ze Samary.“*

[23] Nejvyšší správní soud dále odkazuje na výňatek ze zprávy organizace Fórum 18 ze dne 27. května 2015 nazvané Rusko: Soudní procesy s muslimy a svědky Jehovovými pokračují: *„Po četných odkladech bylo 18. března* (2015) *u Městského soudu v Taganrogu zahájeno obnovené soudní řízení s 16 členy Svědků Jehovových, kteří byli obviněni z ‚pokračování činnosti extremistické organizace' poté, co byla jejich komunita v roce 2009 zrušena (...) Čtyři z těchto 16 Svědků Jehovových z Taganrogu byli v červenci 2014 odsouzeni podle trestního řádu, § 282.2, část 1 („Organizování extremistické činnosti") a § 150, část 4 („Zapojování nezletilých osob do trestné činnosti"). Další tři z nich byli odsouzeni podle trestního zákoníku, § 282.2, část 2, za méně závažný trestný čin účasti na „extremistické" činnosti (...) Odsouzení se dopustili „zločinu" tím, že se dále setkávali za účelem modliteb a studia Bible (...)."*

[24] Ve zprávě organizace Fórum 18 ze dne 28. srpna 2015 Rusko: Další případy nucené likvidace, zabavování bohoslužebných míst je uvedeno následující: *„Přibližně 100 členům komunity Svědků Jehovových v Abinsku v Krasnodarské oblasti na jihu evropské části Ruska hrozí riziko trestního stíhání v případě, že budou pokračovat v setkávání za účelem výkonu svých práv na svobodu vyznání. Nejvyšší soud Ruské federace totiž potvrdil nucené zrušení této komunity (...) Tato komunita byla nucena čelit prohlídkám, které považovala za nezákonné, zabavování náboženských publikací a také pokutě, kdy dvěma jejím členům byla uložena pokuta a další ‚byl podroben bití a tvrdému psychologickému nátlaku' ze strany policie."* O dalších postizích členů náboženské komunity informuje i zpráva téže organizace z 27. července 2015 Rusko: Zakázat náboženské texty je snadné, opačně už to neplatí: *„Tři brožury Svědků Jehovových, které byly ze seznamu vyňaty v roce 2014 a 2015, nebyly prozatím opět zakázány. Více než 60 textů Svědků Jehovových však i nadále na federálním seznamu zůstává. Odvolání proti jejich označení za „extremistické" před nabytím platnosti daného rozhodnutí nebo i poté jsou zřídka úspěšná. Osoby, které mají v držbě zakázanou náboženskou literaturu, jsou často pokutovány."*

[25] V této souvislosti je třeba připomenout ustálenou judikaturu zdejšího soudu, podle níž je pronásledování zmiňované v § 2 odst. 4 až 7 a § 12 písm. b) zákona o azylu, ve znění účinném ke dni rozhodnutí, nutno vykládat konformně s kvalifikační směrnicí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98).

[26] Definici pronásledování je ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (dále „kvalifikační směrnice") věnován čl. 9, který zní následovně:

„Pronásledování

1. Aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy, musí být
a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit nebo
b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).

2. Za pronásledování ve smyslu odstavce 1 mohou být mimo jiné považována tato jednání:
a) použití fyzického nebo psychického násilí, včetně sexuálního násilí;
b) právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem;
c) nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání;
d) odepření soudní ochrany, které vede k nepřiměřenému nebo diskriminačnímu trestu;
e) trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající do doložek o vyloučení uvedených v čl. 12 odst. 2;
f) jednání namířená proti osobám určitého pohlaví nebo proti dětem."

[27] Tedy i v případě, že skutečnosti tvrzené stěžovatelkou při pohovoru a skutečnosti vyplývající ze zpráv o zemi původu žalovaný posoudil tak, že žádná ze zjištěných skutečností sama o sobě nedosahuje intenzity pronásledování ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. a) kvalifikační směrnice, bude třeba posoudit žádost stěžovatelky rovněž z hlediska čl. 9 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice, tj. odpovědět na otázku, zda souběh různých opatření je *v součtu* dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným tomu, který je uveden v čl. 9 odst. 1 písm. a) kvalifikační směrnice. Souběh různých opatření, která sama o sobě nestačí k naplnění definice pronásledování, nicméně ve svém součtu dosahují intenzity pronásledování, se označují jako „pronásledování na kumulativním základě" (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007 - 129, či rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70).

[28] Nejvyšší správní soud v této souvislosti podotýká, že v projednávané věci se žalovaný ani krajský soud otázkou intenzity kumulativního působení jednotlivých represivních opatření a hrozeb namířených proti stěžovatelce dosud nezabýval. Žalovaný svým výkladem informací o zemi původu posoudil skutkový stav neúplně. V odůvodnění svého rozhodnutí odkazoval na výňatky zpráv, které však svědčily především závěru, že stěžovatelce jak pronásledování, tak vážná újma v případě návratu do Ruska nehrozí. Nejvyšší správní soud citoval výše výňatky ze zpráv o zemi původu, ze kterých dále uvádí příklad některých opatření, která by v souběhu s dalšími mohla odůvodnit závěr o pronásledování na kumulativním základě.

[29] Stěžovatelka v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a v pohovoru s ní provedeném dne 10. 6. 2015 uvedla, že vykonávala misijní činnost; obcházela domácnosti s dalšími členy komunity svědků Jehovových, v několika případech se setkala s výhružkami a agresivním chováním vůči své osobě. Z výše citovaných zpráv vyplývá, že v obdobných případech se misionáři stali terči závažných násilných útoků, přičemž při oznámení policii, jakožto státnímu orgánu, nebyli pachatelé ve většině případů vůbec potrestáni [viz čl. 9 odst. 2 písm. a) kvalifikační směrnice]. V jiných případech policie misionáře, kteří kázali dům od domu, zatkla, předvedla na stanici a vyslechla [viz čl. 9 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice]. Osoby, které se setkávaly za účelem bohoslužby, byly na rozkaz policie napadeny kameny, doslova „zasypány". Vzhledem k vládní rétorice, která je vůči svědkům Jehovovým srovnatelná napříč celou Ruskou federací, nelze s určitostí

vyloučit, že by obdobným způsobem byla diskriminována při výkonu svého práva na svobodu vyznání také stěžovatelka.

[30] Z výše uvedených důvodů v uvedeném rozsahu shledal Nejvyšší správní soud kasační námitku stěžovatelky ohledně pochybení při posouzení skutkového stavu žalovaným a následně i krajským soudem důvodnou. Žalovaný se tak bude muset v dalším řízení zabývat relevantními skutečnostmi, které vycházejí ze zpráv o zemi původu a současně aplikovat na posuzovanou věc čl. 9 kvalifikační směrnice a dovodit, zda stěžovatelce v zemi původu nehrozí pronásledování na kumulativním základě. Nejvyšší správní soud současně nepřehlédl, že již v předchozím rozsudku ze dne 31. 3. 2015, č. j. 32 Az 24/2014 – 71, krajský soud žalovanému uložil nejen obstarat aktuální zprávy ohledně situace svědků Jehovových v Ruské federaci, ale také povinnost zahrnout mezi podklady jeho rozhodnutí důkazy provedené krajským soudem, jež na podporu svých tvrzení předložila stěžovatelka (viz strany 5 až 6 uvedeného rozsudku). Nové, doplňující zprávy o situaci v zemi stěžovatelčina původu žalovaný sice obstaral, nicméně listiny jí předložené soudu v předchozím řízení a provedené soudem jako důkaz (srov. strany 5 až 6 citovaného rozsudku) vůbec nezohlednil, mezi podklady napadeného rozhodnutí je nezahrnul a nikterak se s jejich obsahem nevypořádal. V napadeném rozhodnutí se omezil pouze na vyslovení radikálního nesouhlasu se závěry krajského soudu vyslovenými v jeho rozsudku ze dne 31. 3. 2015 (viz strany 7 a 8 napadeného rozhodnutí). V dalším řízení tedy i tyto podklady zohlední při úvahách o možném pronásledování na kumulativním základě.

[31] Nejvyšší správní soud naopak nepřisvědčuje námitce stěžovatelky ohledně způsobu provedení pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kvůli kterému měl být skutkový stav zjištěn neúplně. Ke způsobu vedení pohovoru se zdejší soud vyjadřoval například v rozsudku ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89: „*Vede-li úředník pohovor v obecné rovině, aniž by požadoval od žadatele o azyl konkrétnější informace, jedná se podle názoru Nejvyššího správního soudu o porušení povinnosti ministerstva zjistit přesně a spolehlivě skutkový stav věci tak, jak to stanoví § 23 zákona o azylu. Vyskytne-li se při pohovoru určitá okolnost, která by nasvědčovala tomu, že stěžovatel mohl být pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování státní mocí z důvodů stanovených v § 12 zákona o azylu, je povinností žalovaného vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby udělení azylu.*“ Pohovor vedený se stěžovatelkou nelze označit za vedený pouze v obecné rovině, stěžovatelce byly kladeny otázky, které se týkaly jejího náboženského přesvědčení, a na její odpovědi bylo reagováno doplňujícími otázkami směřujícími ke konkrétním negativním zkušenostem stěžovatelky jakožto členky náboženské komunity. Výsledek pohovoru je proto možné považovat za dostatečně konkrétní.

VI.

[32] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost v rozsahu výše uvedeném důvodnou; v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. proto zrušil rozsudek krajského soudu. Zruší-li přitom Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může Nejvyšší správní soud sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by krajský soud vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí a v souladu s vysloveným závazným

právním názorem neměl jinou možnost, než zrušit rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[33] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud v případě, že zruší rozsudek krajského soudu, jakož i rozhodnutí žalovaného správního orgánu, povinen rozhodnout o celkových nákladech řízení (o kasační stížnosti i o žalobě). O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný správní orgán, který neměl z celkového pohledu v soudním řízení před Nejvyšším správním soudem ani před krajským soudem úspěch, nemá tudíž právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšnou stěžovatelku, v jejím případě nebylo prokázáno, že by jí v souvislosti s řízením o žalobě či o kasační stížnosti nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jejím případě rozhodl tak, že se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[34] Krajský soud stěžovatelce k její žádosti ustanovil zástupkyni z řad advokátů; ta ji podle § 35 odst. 9 s. ř. s. zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. Její odměnu v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovené advokátce náleží odměna za zastupování v řízení o žalobě (neboť o její odměně krajský soud opomenul rozhodnout) ve výši 3.100 Kč za dva úkony právní služby, tj. první porada s klientem včetně přípravy a převzetí zastoupení a sepis doplnění žaloby [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a dále za dvě paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 6.800 Kč. V řízení o kasační stížnosti náleží advokátce odměna za jeden úkon právní služby (sepis doplnění kasační stížnosti ze dne 6. 4. 2018) v celkové částce 3.100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a za náhradu hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 4 citované vyhlášky), celkem tedy 3.400 Kč. Ustanovené advokátce se tedy přiznává odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 10.200 Kč. Zástupkyně žalobkyně nedoložila, že by byla plátkyní DPH. Uvedená částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2018

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu